

JERZY PIOTR GWIZDAŁA

jgwizdala1@wp.pl

*Wpływ zmian dotyczących pomocy publicznej w perspektywie
finansowej 2014–2020 na działalność przedsiębiorców
w Specjalnych Strefach Ekonomicznych w Polsce*

Special Economic Zones in Financial Framework 2014–2020

Słowa kluczowe: Specjalna Strefa Ekonomiczna; regionalna pomoc publiczna; perspektywa finansowa; zezwolenia; nakłady inwestycyjne; miejsca pracy

Keywords: Special Economic Zone; regional public aid; financial framework; permit; investment; employment

Kod JEL: H21; H23; H25; H71

Wstęp

Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE) są wskazanym w przepisach prawa narzędziem polityki gospodarczej państwa. Oferują wsparcie przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w oparciu o zezwolenie w formie pomocy publicznej. Warunki udzielania tej pomocy w Perspektywie Finansowej 2014–2020 uległy znacznym zmianom w porównaniu z poprzednim okresem programowania. Jakkolwiek czas, który upłynął od rozpoczęcia obowiązywania nowych uregulowań dotyczących pomocy publicznej jest stosunkowo krótki, to jednak, bazując na danych dotyczących zatrudnienia w SSE, nakładów inwestycyjnych czy też ilości udzielonych zezwoleń, można zaobserwować wpływ tych uregulowań na działalność przedsiębiorców w SSE. W pracy została wykorzystana analiza piśmiennictwa oraz wnioskowanie oparte na wartościach wynikających z obliczonych wskaźników.

1. Specjalne Strefy Ekonomiczne w Polsce i pomoc publiczna

Specjalne Strefy Ekonomiczne stanowią wyodrębnione obszary, które cechują się możliwością uzyskania przez przedsiębiorców preferencji podatkowych. Oznacza to, w przypadku otrzymania zezwolenia, możliwość uzyskania regionalnej pomocy publicznej w formie ulgi w opodatkowaniu dochodu. Warto zaznaczyć, że w świetle obowiązujących przepisów [Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, 2012] pomoc publiczna jest przejawem działalności o charakterze szczególnym i możliwym do realizacji jedynie w drodze wyjątku. Art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że „wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”. Należy dodać, iż mimo że w Traktacie zakazuje się pomocy publicznej, to ten akt prawny nie zawiera jej definicji.

Poszukując definicji pomocy publicznej, trzeba poddać analizie zapisy wynikające z orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którymi pod pojęciem pomocy należy rozumieć transfer zasobów, który łącznie spełnia następujące warunki:

- wsparcie jest przyznawane przez państwo lub pochodzi ze środków państwowych,
- udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów),
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE.

Podczas rozpatrywania możliwości wystąpienia znamion pomocy publicznej warto zwrócić uwagę na weryfikację podmiotu dysponującego środkami [Susmarski, 2011, s. 93]. O pomocy publicznej można mówić wówczas, gdy podmiotem uruchamiającym środki są władze publiczne, ale także przedsiębiorcy prywatni dysponujący środkami publicznymi.

Z punktu widzenia dalszych rozważań, dotyczących specyfiki pomocy publicznej udzielanej w Specjalnych Strefach Ekonomicznych, ważne wydaje się stwierdzenie, iż pod pojęciem transferu należy rozumieć przepływ środków między podmiotami, cechujący się zróżnicowaną formą, w tym zwolnieniem podatkowym [Smętkowski, 2008, s. 206].

Działalność SSE jest uregulowana w kilkudziesięciu aktach prawnych, poczynając od ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, przez rozporządzenia dotyczące wszystkich 14 SSE oraz każdej z osobna, skończywszy na ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Ostatnia nowelizacja przepisów prawa dotyczących SSE miała miejsce 22 stycznia 2015 r. [Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych] i dotyczyła rozszerzenia katalogu tzw. gruntów

publicznych, na których może być ustanowiona strefa o tereny należące do jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz zwiększenia limitu powierzchni stref z 20 tys. do 25 tys. ha. Według stanu na dzień 30 kwietnia 2016 r. w Polsce istnieje 14 Specjalnych Stref Ekonomicznych, które prowadzą działalność we wszystkich województwach, ich łączny obszar nie może przekroczyć 25 tys. ha, a będą funkcjonować do końca 2016 r., natomiast przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w oparciu o zezwolenie udzielone po 1 stycznia 2001 r. korzystają z pomocy publicznej w formie zwolnień podatkowych na zasadach całkowicie zgodnych z prawem UE obowiązującym w dniu wydania zezwolenia [Grabowska-Klimczak, 2010, s. 9].

Podstawą do rozważań na temat zasad otrzymywania przez przedsiębiorcę pomocy regionalnej w formie ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych, w związku z prowadzeniem działalności na terenie SSE w oparciu o zezwolenie, są wytyczne w sprawie pomocy regionalnej przyjęte przez Komisję Europejską w 2013 r. [*Guidelines...*], sporządzone w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego i zwiększenia spójności jednolitego rynku.

W oparciu o te wytyczne została zatwierdzona mapa pomocy regionalnej dla Polski. Zawarto w niej informacje o regionach kwalifikujących się do pomocy publicznej oraz maksymalne poziomy pomocy dla przedsiębiorstw. Kwalifikacja do pomocy publicznej została dokonana w oparciu o relację PKB na mieszkańca do średniej UE. Obszary, w których ta relacja jest mniejsza niż 75% średniej unijnej, kwalifikują się do regionalnej pomocy publicznej. Ma ona różny wymiar – od 25 do 50%, z zastrzeżeniem zwiększenia wartości o 10 p.p. w przypadku średnich oraz 20 p.p. w przypadku małych przedsiębiorstw. Do wyjątków należy zaliczyć województwo mazowieckie, którego PKB na mieszkańca przekracza wskaźnik 75% średniej unijnej. W tym przypadku maksymalna wartość pomocy kształtuje się w przedziale od 10 do 35% z analogicznymi rozwiązaniami dotyczącymi średnich i małych przedsiębiorstw [*Mapa pomocy regionalnej...*].

Niewątpliwą zaletą prowadzenia działalności gospodarczej na terenie SSE jest – jak zostało wspomniane wcześniej – uzyskanie zwolnienia w podatku dochodowym. Elementem istotnym do uzyskania zwolnienia w podatku dochodowym jest (oprócz uprawnień ustawowych) zidentyfikowanie tzw. kosztów kwalifikowanych, będących albo kosztami inwestycji, albo 2-letnimi kosztami pracy. Co ważne, koszty kwalifikowane muszą zostać poniesione na terenie SSE oraz po otrzymaniu zezwolenia. Do kosztów inwestycji, w oparciu o przepisy prawa [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r.], przedsiębiorca może zaliczyć:

- cenę nabycia gruntów lub prawa ich użytkowania wieczystego,
- cenę nabycia albo koszt wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych pod warunkiem zaliczenia ich, zgodnie z odrębnymi przepisami, do składników majątku podatnika,
- koszt rozbudowy lub modernizacji istniejących środków trwałych,
- cenę nabycia wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii przez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nie-

opatentowanej wiedzy technicznej, nabytych od osoby trzeciej na warunkach nieodbiegających od normalnych praktyk inwestycyjnych (dla dużych przedsiębiorców zostało przewidziane ograniczenie do wysokości 50% trwałych składników majątkowych),

- koszt związany z najmem lub dzierżawą gruntów, budynków i budowli,
- cenę nabycia innych ŚT w przypadku, gdy najem lub dzierżawa ma postać leasingu finansowego oraz obejmuje zobowiązanie do nabycia aktywów.

Przywołane przepisy prawa dość precyzyjnie definiują koszty inwestycji [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r.]. Niemniej w niektórych przypadkach pozostawiają pole do interpretacji, np. w § 6 ust. 7 wspomnianego rozporządzenia ustawodawca zwraca uwagę, że nabyte przez dużego przedsiębiorcę środki trwałe muszą być „nowe”. Niestety, ustawodawca nie określa, co rozumie pod tym pojęciem. Co więcej, przepisy UE, na podstawie których wymóg ten został wprowadzony w prawie polskim [Rozporządzenie Komisji], również tego nie definiują. Problemem dla przedsiębiorcy może być np. wykonanie testów jakościowych środka trwałego czy też rozbudowa albo modernizacja używanego środka trwałego oraz wykorzystanie elementów używanych w procesie wytworzenia środka trwałego. Z uwagi na rozbieżności interpretacyjne organów skarbowych [Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej; Pismo Dyrektora Izby Skarbowej] wiele takich wątpliwości kończy się wyrokami sądowymi [Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego; Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego].

Jak widać z przytoczonych przykładów, zwolnienie z podatku dochodowego w wyniku prowadzenia działalności na terenie SSE w oparciu o zezwolenie jest dla przedsiębiorców zachęcające, co nie oznacza jednak, że jest proste. Niestety, zmiany spowodowane nowymi przepisami prawa uczyniły korzystanie z pomocy publicznej w perspektywie finansowej 2014–2020 dużo mniej opłacalnym.

2. Zmiany w zasadach udzielania regionalnej pomocy publicznej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w oparciu o zezwolenie na terenie SSE

Podstawową dla przedsiębiorcy zmianą mogącą mieć wpływ na decyzję o rozpoczęciu działalności na terenie SSE w oparciu o zezwolenie jest zdefiniowanie możliwości pojęcia inwestycji początkowej. Przed 1 lipca 2014 r., czyli datą rozpoczęcia obowiązywania nowych przepisów prawa dotyczących pomocy publicznej, pod pojęciem tym rozumiano inwestycję w aktywa materialne oraz aktywa niematerialne i prawne, związaną z:

- utworzeniem nowego zakładu,
- rozbudową istniejącego zakładu,
- dywersyfikacją produkcji zakładu przez wprowadzenie nowych, dodatkowych produktów,

- zasadniczą zmianą dotyczącą całościowego procesu produkcyjnego istniejącego zakładu.

Po 1 lipca 2014 r. początkową inwestycją są:

- a) inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z:
 - utworzeniem nowego zakładu,
 - rozbudową istniejącego zakładu,
 - dywersyfikacją produkcji zakładu przez wprowadzenie nowych, dodatkowych produktów,
 - zasadniczą zmianą dotyczącą całościowego procesu produkcyjnego istniejącego zakładu.
- b) nabycie przedsiębiorstwa, które znajduje się w likwidacji albo zostałyby zlikwidowane, gdyby nie zostało nabyte, przy czym przedsiębiorstwo jest nabywane przez samodzielnego przedsiębiorcę w rozumieniu Załącznika I do Rozporządzenia WE.

W województwie mazowieckim, w wyniku ograniczeń wynikających z mapy pomocy publicznej, wsparcie w formie pomocy regionalnej jest dopuszczalne tylko na rozpoczęcie nowej działalności (czyli wchodzącej w zakres tej samej klasy Polskiej Klasyfikacji Działalności).

Oprócz zdefiniowania inwestycji początkowej, wprowadzone zostały istotne zmiany dotyczące tzw. relokacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Zakazowi przyznania regionalnej pomocy inwestycyjnej podlega obecnie beneficjent, który zamknął taką samą lub podobną działalność w Europejskim Obszarze Gospodarczym w ciągu 2 lat poprzedzających jego wniosek o przyznanie regionalnej pomocy inwestycyjnej lub który – w momencie składania wniosku o pomoc – ma konkretne plany zamknięcia takiej działalności w ciągu 2 lat od zakończenia inwestycji początkowej, której dotyczy wniosek o pomoc, w danym obszarze.

Kolejnym przykładem niekorzystnych dla przedsiębiorców zmian dotyczących pomocy publicznej w SSE jest usunięcie z definicji dużego projektu inwestycyjnego kryteriów połączeń funkcjonalnych, strategicznych czy technicznych, co w znacznie szybszym tempie przybliży przedsiębiorcę do osiągnięcia progu 100 mln euro decydującego o notyfikacji i uzyskaniu zgody KE na udzielenie pomocy.

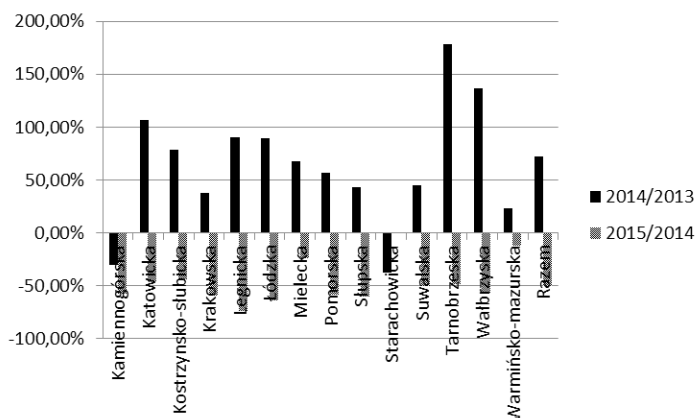
Przedsiębiorcy aplikujący o zezwolenie na prowadzenie działalności w SSE po 1 lipca 2014 r. nie powinni przywiązywać się do wartości pomocy publicznej wynikającej z mapy pomocy. Według wytycznych KE kwota pomocy musi być ograniczona do minimum niezbędnego do przyciągnięcia dodatkowych inwestycji lub działalności w danym obszarze, czyli do wywołania efektu zachęty. Oznacza to, że jeśli do wywołania efektu zachęty na terenie województwa pomorskiego wystarczy przedsiębiorcy pomoc w wysokości 15% nakładów inwestycyjnych, to pomimo faktu obowiązywania na tym terenie pułapu 35%, przedsiębiorca otrzyma pomoc w niższej wysokości. Dodatkowo każdy przedsiębiorca jest zobowiązany do wykazania efektu zachęty, a prawidłowość sporządzenia takiego opracowania musi być weryfikowana, z dodatkowymi obostrzeniami dla dużych przedsiębiorców.

Przytoczone zmiany stawiają przedsiębiorców chcących rozpocząć działalność w SSE i skorzystać z pomocy publicznej po 1 lipca 2014 r. w dużo mniej korzystnej sytuacji w porównaniu z tymi, którzy otrzymali zezwolenie przed zmianą przepisów prawa. Zmiany w warunkach korzystania z pomocy publicznej w SSE mogą w sposób istotny przyczynić się do ograniczenia liczby projektów inwestycyjnych realizowanych na ich terenach. Aby zweryfikować tę tezę, powinna zostać dokonana analiza porównawcza podstawowych parametrów charakterystycznych dla inwestycji w SSE w perspektywie finansowej 2007–2013 i 2014–2020.

3. Ocena wybranych parametrów charakterystycznych dla projektów realizowanych w SSE w latach 2013–2014 i 2014–2015

Wśród typowych, charakterystycznych dla SSE parametrów należy wskazać: liczbę zezwoleń, wielkość nakładów inwestycyjnych oraz liczbę miejsc pracy [Lichota, 2016, s. 102].

Pierwszym, który został poddany analizie, jest ten dotyczący liczby zezwoleń na prowadzenie działalności na terenie SSE udzielonych przez zarządzającego w imieniu Ministra Rozwoju. Liczba wydanych zezwoleń nie jest tożsama z liczbą nowych przedsiębiorców, oznacza jedynie liczbę nowych projektów zrealizowanych na terenie SSE. Zawiera informację zarówno na temat skutecznie rozstrzygniętych przetargów łącznych (obejmujących zakup gruntu i udzielenie zezwolenia), jak i zakończonych sukcesem rokowań związanych z uzyskaniem nowego zezwolenia dla przedsiębiorcy obecnego i prowadzącego działalność na obszarze SSE. Przyrost liczby zezwoleń w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. oraz w 2015 r. w porównaniu z 2014 r. został zaprezentowany na rys. 1.

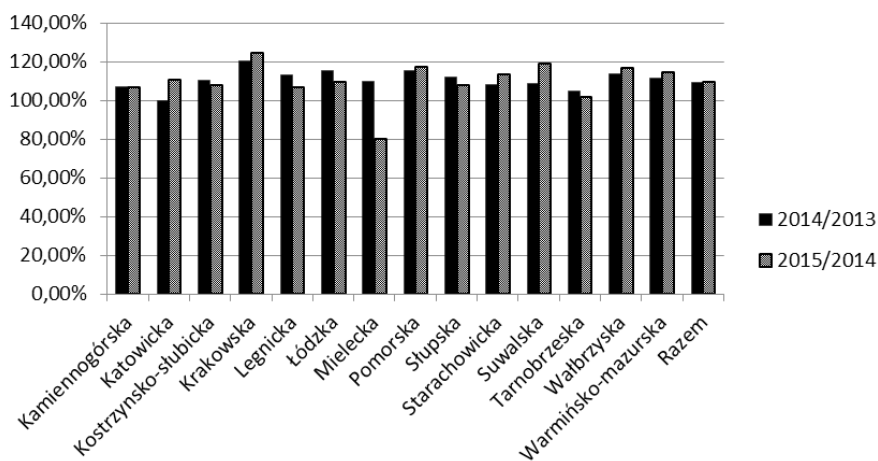

Rys. 1. Przyrost liczby zezwoleń w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. oraz w 2015 r. w porównaniu do 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Informacja w sprawie realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych...].

Analiza rys. 1 wskazuje, że dla większości SSE wyjątkowy był 2014 r. W tym roku, w porównaniu z 2013 r., zanotowano duże przyrosty liczby zezwoleń (jedynie w Kamiennogórskiej SSE oraz Starachowickiej SSE odnotowano wartości ujemne). Na uwagę zasługują przyrosty w Legnickiej SSE (90%), Katowickiej SSE (107,14%), Wałbrzyskiej SSE (137,04%) oraz Tarnobrzskiej SSE (178,57%). Jednocześnie w 2015 r. w 13 SSE odnotowano spadki liczby zezwoleń, w niektórych przypadkach przekraczające 50%. Poszukując przyczyn takiego stanu rzeczy, należy stwierdzić, że było to spowodowane obawą przed zmianami prawa w zakresie regionalnej pomocy publicznej. Przedsiębiorcy, mając świadomość, że z dniem 1 lipca 2014 r. zaczną obowiązywać nowe, bardziej restrykcyjne przepisy [Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie mapy pomocy regionalnej w latach 2014–2020] dotyczące pomocy, gremialnie występowali o zezwolenia w pierwszej połowie 2014 r. Wychodząc z założenia, że procedura uzyskania zezwolenia trwa, w zależności od SSE, od 30 do 60 dni, przedsiębiorcy uzyskiwali zezwolenia na działalność na korzystniejszych zasadach.

Kolejne charakterystyczne dla SSE wielkości dotyczą wielkości nakładów inwestycyjnych. Dla poszczególnych SSE, w analogicznych okresach, kształtowały się one w sposób przedstawiony na rys. 2.

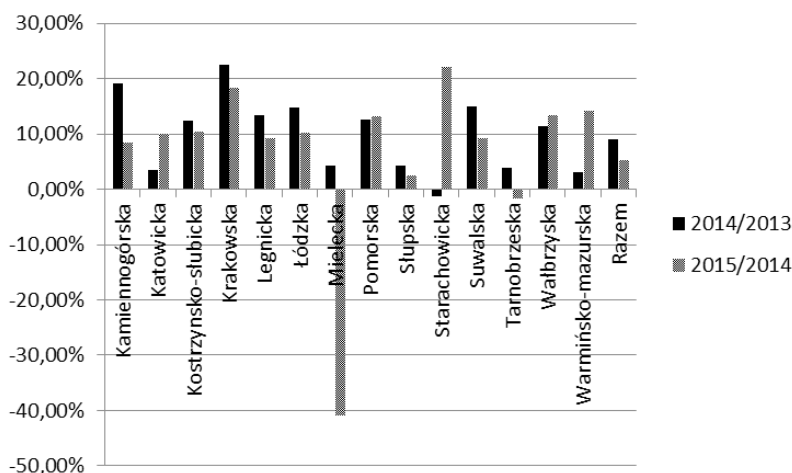

Rys. 2. Dynamika nakładów inwestycyjnych w SSE w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. oraz w 2015 r. w porównaniu do 2014 r.

Źródło: [Informacja w sprawie realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych...].

Analizując dane przedstawione na rys. 2, należy zauważyć, że oprócz Mieleckiej SSE pozostałe SSE notują powolny, lecz systematyczny wzrost. Nie mają tu znaczenia zmiany dotyczące pomocy. Nakłady dla zezwoleń wydanych w 2013 r. mogą być widoczne jeszcze w tym samym roku, podobnie jak w latach kolejnych. Jednocześnie ponadnormatywna liczba zezwoleń w 2014 r. nie znajduje odzwierciedlenia w nakładach w 2015 r.

Z uwagi na to, że nieodłącznym elementem zezwolenia jest zobowiązanie do stworzenia nowych miejsc pracy, analizie został poddany także przyrost nowych miejsc pracy (rys. 3). Liczba nowych miejsc pracy została wybrana jako najbardziej reprezentatywna dla nowych projektów. Można było dokonać oceny utrzymanych miejsc pracy (co dotyczy przede wszystkim przedsiębiorców pozyskujących zezwolenia w drodze rokowań) oraz liczby miejsc pracy ogółem, ale nowe miejsca pracy, w większości przypadków (z wyjątkiem ustanowienia SSE na gruntach prywatnych – wtedy może wystąpić nowy projekt inwestycyjny, ale zostaną utrzymane miejsca pracy), odzwierciedlają projekty realizowane przez nowych inwestorów.

Rys. 3. Przyrost nowych miejsc pracy w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. oraz w 2015 r. w porównaniu do 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: [Informacja w sprawie realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych...].

Dokonując analizy danych przedstawionych na rys. 3, trzeba zauważyć, że poza Mielecką SSE, Starachowicką SSE oraz Tarnobrzeską SSE, w pozostałych przypadkach zanotowano wzrost liczby nowych miejsc pracy. Jednocześnie nie zanotowano skokowych zmian charakterystycznych dla 2014 r. W niektórych SSE przyrosty w 2014 r. były wyższe niż w 2013 r., ale w innych to 2015 r. był pod tym względem lepszy.

Podsumowanie

1 lipca 2014 r. weszły w życie restrykcyjne przepisy dotyczące regionalnej pomocy publicznej. Być może w skali całej UE mają one charakter porządkujący, ale z punktu widzenia Polski mogą znacząco ograniczyć naszą konkurencyjność w pozy-

skiwaniu bezpośrednich inwestycji. Zaistniałe zmiany w sposób istotny przyczyniły się do zmniejszenia liczby zezwoleń udzielonych na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach SSE. Trzeba wyraźnie podkreślić, że spadki liczby zezwoleń dotyczą 13 spośród 14 SSE istniejących w Polsce. Krótki horyzont czasowy badań nie pozwala na analizę trendu, nie można więc stwierdzić jednoznacznie, czy istotne zmniejszenie się liczby zezwoleń będzie kontynuowane czy też sytuacja ulegnie odwróceniu, a niekorzystne zmiany w 2015 r. były pochodną intensyfikacji starań o zezwolenia do 30 czerwca 2014 r., tak aby otrzymać je przed zmianą przepisów dotyczących pomocy publicznej.

Bibliografia

- Grabowska-Klimczak K., *Wprowadzenie do zagadnień specjalnych strefekonomicznych*, [w:] A. Tałasiewicz (red.), *Prawne i podatkowe aspekty prowadzenia działalności w Specjalnych Strefach Ekonomicznych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
- Guidelines on Regional Aid for 2014–2020*, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-569_en.htm [data dostępu: 10.05.2016].
- Informacja w sprawie realizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych według stanu na 31 grudnia 2015 r.*, www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?documentId=B01837BE236B7D1DC1257FC5003BADB1 [data dostępu: 01.06.2016].
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Bydgoszczy z dnia 20 października 2015 r., sygn. ITPB3/4510-444/15/PS.
- Lichota W., *Efektywność finansowa specjalnych strefekonomicznych*, „Gospodarka Narodowa” 2016, nr 1. *Mapa pomocy regionalnej na lata 2014–2020 dla Polski*, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-180_pl.htm [data dostępu: 10.05.2016].
- Pismo Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2013 r., ILPB3/423-124/13-4/AO.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2014.187.01.0001.01.POL [data dostępu: 10.05.2016].
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie mapy pomocy regionalnej w latach 2014–2020 (Dz. U. 2014, poz. 878), www.parp.gov.pl/files/74/691/20550.pdf [data dostępu: 10.05.2016].
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych (Dz. U. 2015, poz. 465).
- Smętkowski M., *Rola specjalnych stref ekonomicznych w kształtowaniu struktury przestrzennej przemysłu w Polsce*, [w:] *Wpływ specjalnych stref ekonomicznych i inwestycji zagranicznych struktury przemysłu*, Warszawa – Kraków 2008.
- Susmarski S., *Pomoc publiczna a inwestycje w specjalnych strefach ekonomicznych*, [w:] S. Owsiak (red.), *Nowe zarządzanie finansami publicznymi w warunkach kryzysu*, PWE, Warszawa 2011.
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana 2012) (Dz. Urz. C 326, 26 października 2012 r.).
- Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. 2015, poz. 282).
- Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 lutego 2014 r., sygn. II FSK 431/12.
- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 30 października 2015 r., sygn. I SA/Kr 962/15.

Special Economic Zones in Financial Framework 2014–2020

New Financial Framework 2014–2020 changes the rules of regional public aid. The aim of the article is to present these changes and their impact on the entrepreneurs who want to start their investment with the permit to operate in the special economic zone. The second aim is the analysis of the effects of each of the special economic zones' activities based on the indicators like the number of permits to conduct business in the areas of special economic zones, the size of capital investment of zones' entrepreneurs and the level of employment.

Wpływ zmian dotyczących pomocy publicznej w perspektywie finansowej 2014–2020 na działalność przedsiębiorców w Specjalnych Strefach Ekonomicznych w Polsce

W związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2014 r. mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020 w sposób istotny zmieniły się warunki uzyskiwania regionalnej pomocy publicznej. Celem artykułu jest prezentacja zmian w rozwiązaniach dotyczących pomocy publicznej, dotyczących przedsiębiorców chcących rozpocząć działalność na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w oparciu o zezwolenie, oraz ocena efektów tych zmian w oparciu o wskaźniki charakterystyczne dla Specjalnych Stref Ekonomicznych.